

เรื่องเล่าขานตำนานท้องถิ่นตำบลลิ้นช้าง

เรื่องถ้ำเขาพู

ถ้ำเขาพูตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 9 บ้านลานกระบือใต้ ต.ตลิ่งชัน อ.บ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย มีระยะทางห่างจาก อ.บ้านด่านลานหอย ประมาณ 26 กิโลเมตร

นายสุข นันทิใจ อายุ 75 ปี อดีตผู้ใหญ่บ้านเล่าให้ฟังว่า เหตุที่เรียกถ้ำเขาพูเพราะมีน้ำผุดขึ้นมาหลายแห่ง คือ พุใหญ่ (เดิมเป็นหนองน้ำประมาณ 4 ไร่ กลางคืนมีน้ำเท่าหัวเข่า กลางวันมีแค่แห้ง ปัจจุบันขุดเป็นสระน้ำ) พุคันคลอง พุกงลื้อ พุขาม พุหนามแห้ง พุตะแก พุกระเพียม พุเหล่านี้จะน้ำจะไม่แห้งทั้งปี กลางคืนจะมีน้ำมากกว่ากลางวัน อยู่ห่างจากถ้ำเขาพู ประมาณ 50 - 100 เมตร

นายสุข ยังเล่าให้ฟังอีกว่าชาวบ้านจะได้ยินเสียงปีศาจลวดตะโพนดังขึ้น ในวันโกน วันพระ และวันสำคัญทางศาสนา และจะได้ยินชัดมากในวันเข้าพรรษากับวันออกพรรษา เสียงปีศาจที่ดังขึ้นชาวบ้านลานกระบือก็ได้ยินเหมือนดังมาจากบ้านชะลาตระฆัง ชาวบ้านชะลาตระฆังก็ได้ยินเหมือนดังมาจากบ้านลานกระบือ ชาวบ้านก็ถามกันว่าทางลานกระบือมีงานอะไรไหม ชาวบ้านลานกระบือก็ตอบว่าไม่มี ชาวบ้านลานกระบือก็ถามชาวบ้านชะลาตระฆังและได้คำตอบเช่นเดียวกัน

ตอนนั้นหมู่บ้านลานกระบือมีอยู่ประมาณ 10 หลังคาเรือน นายชั้น (ถึงแก่กรรมแล้ว) เคยไปแรมควายที่บริเวณถ้ำเขาพูเพราะน้ำไม่แห้งทั้งปี แล้วไปเที่ยวป่าไปเจอขันลูกบาตรสีทอง นายชั้นจะเอาออกมาก็เอาออกมาไม่ได้ จะเดินหลงป่ากลับมาที่เดิม พอใกล้มีดนายชั้นก็กลับที่พัก แล้ววันรุ่งขึ้นกลับมาเอาขันลูกบาตรอีกแต่ก็ไม่เจอขันลูกบาตร หาเท่าไรก็ไม่เจอ

เหตุที่ชาวบ้านไม่กล้าเข้าไปบริเวณถ้ำเขาพูก็เพราะอาจเป็นอาถรรพ์ของป่า นายสุขเล่าว่าเมื่อตอนอายุประมาณ 17 ปี ได้ไปเที่ยวป่าบริเวณนั้น และได้ยิงไก่ป่า เห็นว่ายิ่งถูกไก่ป่า ไก่ป่าตื่น นายสุขจะเข้าไปจับแต่อยู่ ๆ ไก่ป่าก็หายไป คนไปเที่ยวป่าก็จะเป็นเหมือนนายสุขทุกคน

ปัจจุบันเป็นสถานปฏิบัติธรรมถ้ำพุโพธิสัตว์ เป็นสถานปฏิบัติธรรมที่มีความสงบมากแห่งหนึ่งในตำบลลิ้นช้าง เพื่อส่งเสริมให้สตรีได้บำเพ็ญเนกขัมมบารมี เพื่ออบรมธรรมะ เจริญศีลภาวนา มีโอกาสฝึกอบรมจิตใจให้มีความสุข เข้าใจ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ทางในถ้ำบางทางก็ถูกปิดไปโดยธรรมชาติ

ภูมิปัญญาที่ให้อะไร นายสุข นันทิใจ อายุ 75 ปี อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7 ที่อยู่ 117/2 หมู่ที่ 9 บ้านลานกระบือใต้ ต.ตลิ่งชัน อ.บ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย การศึกษา ป.4 อาชีพ เกษตรกร

ผู้บันทึก นายสมชาย นาโดนด อายุ 36 ปี ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบลลิ้นช้าง

จดบันทึกเมื่อ วันที่ 16 สิงหาคม 2554

เรื่องถ้ำกระสุน

ถ้ำกระสุน ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 9 บ้านลานกระบือใต้ ต.ตลิ่งชัน อ.บ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย ผ่านทางอ่างเก็บน้ำกiewหวาน มีระยะทางห่างจากอำเภอบ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย ประมาณ 24 กิโลเมตร

นายสุข นันทิใจ อายุ 75 ปี อดีตผู้ใหญ่บ้านเล่าให้ฟังว่า เหตุที่เรียกกันว่าถ้ำกระสุนก็เพราะในถ้ำจะมีลูกหินกลม ๆ คล้ายลูกกระสุนเป็นจำนวนมาก มีหลายขนาด เวลาทุบลูกหินก็จะกะเทาะออกเป็นชิ้น ๆ ในถ้ำจะมีน้ำหยดและมีสระน้ำ ในสระก็จะมีต้นบัว ปลา ถ้ำกระสุนจะมีทางเข้าทางเดียว มีรูอยู่ด้านบนถ้ำ เมื่อก่อนเคยมีพระอาจารย์หนู มาจากอีสานมาอยู่ในถ้ำ แล้วได้รินน้ำไว้ในแก้ววางไว้ ก็มีเม่นมากินน้ำจนหมด

นายสุข ยังเล่าอีกว่าถ้าใครไปเอาสัตว์บริเวณถ้ำมา ก็จะปวดท้อง ปวดหลัง ปวดเอว ก็ต้องนำสัตว์มาคั้นพอนำมาคั้นแล้วอาการปวดท้อง ปวดหลัง ปวดเอว ก็หายไป ถ้ำกระสุนพบโดยมีชาวบ้านเข้าไปเที่ยวป่าไม่สามารถระบุว่าเป็นใคร

ปัจจุบันถ้ำกระสุนยังคงเป็นธรรมชาติ แต่ในถ้ำจะมีลูกหินลักษณะคล้ายลูกกระสุนจะมีน้อย และมีอ่างเก็บน้ำกiewหวานอยู่ก่อนถึงปากถ้ำ และมีพระหลวงตาบุญอาศัยอยู่ในถ้ำ

ปากถ้ำกระสุน

ภูมิปัญญาที่ให้ข้อมูลชื่อ นายสุข นันทิใจ อายุ 75 ปี อดีตผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 7 ที่อยู่ 117/2 หมู่ที่ 9 บ้านลานกระบือใต้ ต.ตลิ่งชัน อ.บ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย การศึกษา ป.4 อาชีพ เกษตรกร

ผู้บันทึก นายสมชาย นาโตนด อายุ 36 ปี ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบลตลิ่งชัน
จดบันทึกเมื่อ วันที่ 16 สิงหาคม 2554

เรื่องการชุดร่อนทอง

การชุดร่อนทองบริเวณที่ชุดจะอยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 8 บ้านตลิ่งชันใต้ (เดิม หมู่ที่ 1 บ้านตลิ่งชัน) ต.ตลิ่งชัน อ.บ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย มีระยะทางห่างจากอำเภอบ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย ประมาณ 26 กิโลเมตร

นายคำอ้าย หนานกุล อายุ 79 ปี อยู่บ้านเลขที่ 19/1 หมู่ที่ 2 ต.ตลิ่งชัน เล่าว่า การชุดร่อนทอง ประมาณสงครามโลกครั้งที่ 2 นายคำอ้ายเห็นมาตั้งแต่เด็ก เมื่อประมาณ พ.ศ. 2486 นายสิงห์ หนานกุล ชุดร่อนทองได้ก้อนละประมาณ 5 กิโลกรัม แล้วต่อมาลุงใจ หนานนะ พร้อมกับเพื่อนอีก 5 คน ชุดได้อีกก้อน ประมาณ 7 กิโลกรัม พอชาวบ้านทราบข่าวว่าชุดทองได้มาก ก็พากันไปชุดกันมาเรื่อย ๆ บางคนก็ได้เป็นก้อน เล็กๆ เป็นกากทองบ้าง เป็นเศษทองบ้าง การชุดร่อนทองจะใช้เครื่องมือพวกจอม เสียมในการชุด แล้วนำมาร่อน ด้วยกระแตง กระดัง บริเวณที่ชุดร่อนทองชาวบ้านเรียกว่า บ่อคำหลวง กับสันเปางาม ชาวบ้านที่มาชุดจะมาจาก ลำพูน ลำปาง และเถิน เมื่อชุดพบแล้ว ส่วนมากทองคำจะอยู่ติดกับทองแดง ต้องนำมาแยกออกจากกันก่อน บางคนก็นำไปขายแบบนั้นเลย บางคนก็นำมาเป็นเครื่องประดับ

ปัจจุบันอยู่ในเขตทหาร มีการหวงห้ามไม่ให้ชาวบ้านเข้าไปชุด เป็นภูเขาและเป็นที่ราบ บนภูเขาจะมี ร่องรอยการชุดมีลักษณะเป็นบ่อลึก

พื้นที่ราบก่อนถึงอ่างเก็บน้ำตาผ้าขาว

ภูเขาอยู่ด้านข้างอ่างเก็บน้ำตาผ้าขาว

บริเวณที่ชุดร่อนทองปัจจุบัน (สิงหาคม 2554)

ภูมิปัญญาที่ให้ข้อมูลชื่อ นายคำอ้าย หนานกุล อายุ 79 ปี

ที่อยู่ 19/1 หมู่ที่ 2 บ้านวังหาด ต.ตลิ่งชัน อ.บ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย

การศึกษา ป.4 อาชีพ เกษตรกร

ผู้บันทึก นายสมชาย นาโตนด อายุ 36 ปี ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบลตลิ่งชัน

จดบันทึกเมื่อ วันที่ 16 สิงหาคม 2554

อีเมลันดำ

อีเมลันดำเป็นแม่ทัพใหญ่ มีลันดำ ฟัน แทงไม่เข้า มาจากเมืองตาก ในครั้งนั้นมีกองทัพมาเผชิญหน้ากัน (ไม่ทราบว่าเป็นกองทัพของฝ่ายไหน) เป็นกองทัพผู้ชาย พอมาถึงก็สู้รบกัน (ที่ลานเก่าอยู่ปัจจุบัน) สู้รบกันไปกันมา ฝ่ามือดอกของอีเมลันดำก็หลุดออกจากอก แม่ทัพฝ่ายตรงกันข้ามพอเห็นว่าอีเมลันดำเป็นผู้หญิง ก็กล่าวว่าแม่ทัพมันเป็นผู้หญิงอย่าไปกลัวอะไรมัน อีเมลันดำเกิดความน้อยใจก็เอาดาบตัดนมทั้งสองข้างแล้วขว้างทิ้งไป (ปัจจุบันเรียกเขานมนาง) พออีเมลันดำขว้างนมไปแล้ว ก็มีอีแร้งก็มาจิกเอานมอีเมลันดำไปกินที่อื่น แล้วชี้ไว้ (ปัจจุบันเรียกเขาอีแร้ง)

หลุมอีเมปัจจุบัน (22 ส.ค.54)

เมื่ออีเมลันดำตายแล้วก็ฝังไว้ใกล้ที่อีเมลันดำตาย (ปัจจุบันเรียกว่าหลุมอีเม) พอเวลาผ่านไปก็ชุดอีเมลันดำขึ้นมาเผา ก็จะมีควันขึ้น ควันเดียวกันชาวเมืองตากซึ่งเล่ากันว่าเป็นญาติของอีเมลันดำขึ้นไปที่เขาคอยคว้น (อยู่เมืองตาก) เห็นควันขึ้นทางที่อีเมลันดำสู้รบ ก็เดินทางมาโดยใช้เวลาประมาณ 3 – 4 วัน พอมาถึงก็เห็นแต่ขี้เถ้าพอเอามือจับดูขี้เถ้ายังอุ่น (ปัจจุบันเรียกว่าลานเก่าอยู่)

หลุมอีเมจะมีลักษณะมีหัว แขน ขา เหมือนรูปคน มีน้ำอยู่ และต่อมาก็มียวควายลงไปกินน้ำเรื่อย ๆ ทำให้หลุมอีเมพังลง ปัจจุบันจะเป็นหนองน้ำ ชาวบ้านเรียกกันว่าหลุมอีเม

นายชิง เอี่ยมสะอาด เล่าว่า แม่เลียบ เอี่ยมสะอาด เคยเล่าให้ฟังว่าเมื่อก่อนหลุมอีเมจะคล้ายคนมาก และนายชิงก็เคยเห็นเมื่ออายุประมาณ 14 – 15 ปี แต่เห็นเป็นบางส่วน

นายชิง เอี่ยมสะอาด

เขานมนาง (22 ส.ค.54)

เขาอีแร้งอยู่ข้างโรงเรียนตลิ่งชันวิทยานุสรณ์ (22 ส.ค.54)

ภูมิปัญญาที่ให้ข้อมูลชื่อ นายชิง เอี่ยมสะอาด อายุ 85 ปี

ที่อยู่ 102/1 หมู่ที่ 3 บ้านวังหิน ต.ตลิ่งชัน อ.บ้านด่านลานหอย จ.สุโขทัย
การศึกษา ป.4 อาชีพ เกษตรกร

ผู้บันทึก นายสมชาย นาโตนด อายุ 36 ปี ตำแหน่ง ครู กศน.ตำบลตลิ่งชัน
จดบันทึกเมื่อ วันที่ 22 สิงหาคม 2554